

MYRRÄ MÄK KAIVELI – MYRRÄNTYÖTÄ

Terve. Minä olen Mäk Kaiveli. Olen ensimmäisellä luokalla koulussa ja Messi Kämmen on minun paras kaveri. Messillä on niin hieno nimi, että **kateeksi käy**. Minä nimittäin haluan tulla isona jalkapalloilijaksi. Minulla on vaan aika huono näkö ja se vähän haittaa pelaamista. Ilman silmälasia en aina ihan osu palloon, mutta lasit päässä pelaaminen on hankalaa. Pelatessa lasit voivat pudota ja mennä rikki tai hukkua. Enkä kyllä tiedä yhtään rillipäistä **ammattilaispelaajaa**.

Sain silmälasit jo kolme vuotta sitten. Ensin en tykännyt niistä yhtään. Kenelläkään kaverillani ei ollut silmälasia. Pyysin Messi Kämmentä istumaan **rillien** päälle, että ne menisivät rikki eikä minun tarvitsisi enää panna niitä päähäni, mutta Messi ei suostunut. **Sujautin** ne leikkiessä salaa Messin alle, mutta ne vain upposivat karhun pehmeään turkkiin. Toisen kerran Messin luona kyläillessäni panin silmälasit pois leikkien ajaksi. Kun olin lähdössä kotiin, aioin panna lasit päähäni, mutta niitä ei löytynyt mistään. Kotimatalla **eksyin**. Olin kulkenut yhtä samaa ympyrää monta tuntia, kun en nähnyt kunnolla eteeni. Alko tulla pimeä. Ehdin jo **huolestua**, ennen kuin äiti löysi minut. Ensin äiti **rutisti** minua, mutta **heristi** sitten etuvarvastaan. Rillit olivat nimittäin olleet omalla otsallani kaiken aikaa, mutta miten minä muka olisin voinut ne sieltä huomata?

Sen jälkeen äiti on määrännyt minut käyttämään silmälasia aina. Äidin, Kaalina Kaivelin mielestä lasit ovat hieno juttu. Tietenkin, koska hänellä itselläänkin on sellaiset. Mutta äiti onkin jo aika vanha. Hän on **varhaiseläkkeellä** esiopettajan työstään. Siinä äiti on kyllä ihan oikeassa, että huonolle näölle ei itse voi mitään. Kun kuulin, että oravakakoset **väittelivät** siitä, kumman heistä kuuluisi saada silmälasit, minulle tuli parempi mieli. Heidän mielestään

rillipää on aina **fiksumpi** kuin muut. Nykyisin käytän lasia jo ihan mielelläni, kunhan ne vain ovat tallessa.

Äidin lisäksi perheeseeni kuuluu kaksi isoveljeä. He eivät asu enää Aparaaattisaarella, koska ovat jo aikuisia. Me muutimme tänne saarelle heti minun syntymäni jälkeen. Veljet olivat silloin jo aika isoja. Äiti tuli hirveän **surulliseksi**, kun veljet muuttivat pois. Mutta minun veljeni ovat maailman parhaita **koodaajia!** He kaivavat työkseen uusia reittejä ja kirjoittavat niiden ohjeet vaihe vaiheelta muistiin. Siksi heidän oli pakko palata Toiseen maailmaan. Heitä tarvitaan siellä! Kerran vuodessa veljet tulevat kuitenkin **lomallemaan** tänne saarelle, koska täällä on kuulemma paljon rennompaa. Silloin he opettavat minulle kaiken kaivamisesta. Olen nimittäin saanut Tieto Jyväselä erikoistehtävän. Koska minä olen tällä hetkellä saaren paras kaivaja, minun tehtävänä on auttaa Tieto Jyvästä kaikissa maanalaisissa asioissa. Pöllö voi **näet** lentää kaikkialle, mutta kukaan ei pääse niin syväälle tähän saareen kuin minä. Luulen, että saaren alta löytyy vielä joku päivä jotain uutta ja jännittävää ja silloin veljet **ovat ylpeitä minusta**. Niin ylpeitä, että ottavat minut mukaansa Toiseen maailmaan.

Äiti ei koskaan kerro millaista siellä Toisessa maailmassa on. Hän sanoo, että minä synnyin siellä, mutta kaiken muun hän on unohtanut. Sitä minä en usko. Löysin äidin sängyn alta laatikon. Sieltä löytyi valokuvia, jotka esittivät kaikki samaa myyrää. Semmoista melkein kokonaan mustaa ja aika **komeaa**. Yhden valokuvan takana lukee "Kaalinalle". Kukakohan se myyrä oikein on?

Aparaattisaarella käytetään paljon erilaisia laitteita, jotka kaikki tarvitsevat sähköä toimiakseen. Sähkö saadaan syvällä saaren sisällä olevasta energiakeskuksesta Tähtökylästä. Tähtökylästä sähkö kulkeutuu jokaisen sitä tarvitsevan kotiin. Mutta, pahaksi onneksi myyrä Mäk Kaiveli on kaivanut sähkön kulkureitit poikki ja nyt pöllö Tieto Jyvänen on antanut Mäk Kaivelille erikoistehtävän. Mäk Kaivelin tulee kaivaa sähkölle uusi reitti kodista kotiin. Jos Mäk Kaiveli onnistuu tehtävässä, hänestä tulee saaren virallinen Tähtökylän.

Auttakaa Mäk Kaivelia suunnittelemaan reitti. Matkalla Mäk Kaiveli kohtaa haasteita, joista hän ei selviä ilman apua.

Tuokio toteutetaan sijoittamalla haasteet kirjaston, päiväkodin tai koulun pohjapiirrokseen, jolloin haasteisiin vastataan niille merkityissä, ohjaajan etukäteen suunnittelemissa paikoissa.

Tuokio on kurkistus Aparaaattisaaren teemoihin. Tuokio voidaan toteuttaa joko johdantona oppimisympäristöön tutustuttaessa tai se toimii myös hauskana kertauksena Aparaaattisaarella vierailleille. Tuokiossa opitaan ratkomaan haasteita ryhmänä.

* = haasteessa tarvitaan etukäteisvalmistelua

Reitin valinta

Mäk Kaiveli tarvitsee apua nopeimman reitin valinnassa. Tutkikaa pohjapiirrosta. Missä paikoissa Mäk Kaivelin on käytävä?

Reitin järjestys sovitaan yhdessä. Lapset päättävät, missä järjestyksessä reitti edetään. Yksi lapsista piirtää pohjapiirroksen yhdessä sovitun reitin.

Voidaan myös miettiä, millaisia muita reittejä voisi olla.

- * Käytettävän tilan pohjapiirros tulostettuna. Ohjaaja merkitsee piirroksen haastepisteiden paikat etukäteen.

"Mikä tuo on? Mikä tää on?"

Siili likelkottin pikkusisaruksilla on kyselykausi. Mäk Kaivelikin joutuu vastailemaan kysymyksiin. Auttakaa Mäk Kaiveliä selittämään seuraavat sanat: **älypuhelin, TV, tulostin, sanomalehti, laturi, radio, pelikone, lankapuhelin, kamera ja kirje.**

Lapset selittävät sanoja vuorotellen. Muut arvaavat, mikä sana mahtaa olla kyseessä.

Voidaan myös miettiä, mitkä laitteista tarvitsevat sähköä toimiakseen.

- * Kuvakortit. Ohjaaja tulostaa liitteenä olevat kuvakortit etukäteen.

Nyt saa keksiä!

Mäk Kaiveli on kyllästynyt Liiton ja Kiiton ainaiseen väittelyyn. Hän haluaa testata mitä oravakaksoset oikeasti tietävät. Keksikää Mäk Kaivelille väitteitä.

Lapset keksivät vuorotellen lauseita, jotka ovat totta tai valhetta. Muut arvaavat, pitääkö lause paikkaansa.

Saanko luvan?

7-vuotias Gepa Kämpälä pyytää apua Mäk Kaivelilta. Auttakaa Mäk Kaiveliä vastaamaan Gepan kysymyksiin.

Ikärajoja on monenlaisia. Apraattisaarella käsitellään ikärajoja kuvaohjelmien osalta. Minkä ikäisenä

- Gepa saa muuttaa omaan kotiin asumaan?
- Gepa saa kirjastokortin?
- Gepa saa ajaa autoa?
- Gepa saa syödä ensin jälkiruoan vasta sitten pääruoan?
- Gepa saa ajaa mopolla?
- Gepa saa pestä itse hampaat?
- Gepa saa mennä naimisiin?
- Gepa saa päättää kenen kanssa leikkii?
- Gepa saa ajaa jalkakäytävällä pyörällä?
- Gepa saa liikkua yksin?
- Gepa saa päättää kaikesta itse?

Vinksahtaneet valokuvat

Mäk Kaiveli löytää Nau Kissoksen kuvausstudion kameroineen ja haluaa yllättää Nau Kissoksen erikoisilla kuvilla. Auttakaa Mäk Kaiveliä muodostamaan seuraavat asetelmat.

Tehtävässä voidaan käyttää kameraa ja kuvata kuvat. Tai voidaan käyttää itse tehtyä kehystä, jolla kuva rajataan halutulla tavalla.

Tehkää asetelma, jossa näkyy

- kaikkien kädet
- kaikkien jalat
- kaikilta yksi silmä
- kaikkien nenät

Pohtikaa miten kuvaan asetutaan, että siinä näkyy esimerkiksi 5 polvea ja 7 kättä tai 14 jalkaa, 3 päätä ja 9 kättä.

* Kamera tai kehys. Ohjaaja tekee pahvista kuvakehyksen etukätehen.

Järjestyään!

Don Susi on niin tarkka, että häneen kotiinsa on vieraiden aina tultava järjestyksessä. Näyttäkää Mäk Kaivelille mallia.

Asettukaa riviin

- Syntymäpäivän mukaan: nuorin vasemmalle, vanhin oikealle.
- Etunimen mukaan aakkosjärjestykseen: a:sta alkaen.
- Pituusjärjestyksen mukaan: lyhin vasemmalle, pisin oikealle.
- Hiusvärin mukaan: Tummin vasemmalle, vaalein oikealle.

Voidaan keksiä muitakin tapoja järjestäytyä.

7+7=14

7-vuotias Messi on löytänyt uuden pelin, jossa on ikärajamerkintä 12. Messi haluaa pelata peliä ja ilahtuu kun Mäk Kaiveli tulee kylään. Auttakaa Mäk Kaiveliä päättämään, pitääkö Messin väite paikkaansa.

Messi väittää, että koska hän on 7-vuotias ja Mäk Kaiveli on 7-vuotias, se tekee yhteensä 14 vuotta ja sen vuoksi he voivat pelata 12-vuotiaille sallittuja pelejä yhdessä.

Keskustelkaa Messin väitteestä. Pohtikaa, miksi se ei pidä paikkaansa.

Kirjaimista sanoiksi

Liidu Lehmän mainoksen kirjaimet ovat hajan hajan. Mäk Kaivelin pitää selvittää mitä mainoksessa lukee. Auttakaa Mäk Kaiveliä selvittämään, mitä mainoksessa lukee. Muodostakaa kirjaimista sanoja. Kuinka pitkän sanan osaatte muodostaa?

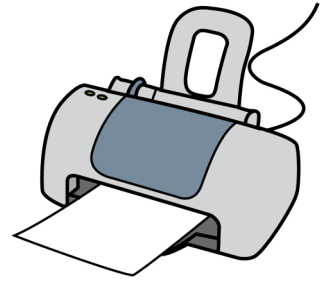
* APARAATTISAARI-kirjaimet. Ohjaaja tulostaa tai kirjoittaa kirjaimet paperilapuille etukätehen.

Älypuhelin

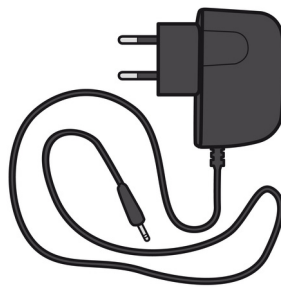
Televisio

Tulostin

Sanomalehti

Laturi

Konsolipeli

Lankapuhelin

Radio

Kamera

Kirje

